

હીરા ઉદ્યોગ ક્ષેત્રમાં આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાએ
વિષમ પરિસ્થિતિના કારણે અસરગ્રસ્ત રત્ન
કલાકારો અને એકમો માટે સહાય પેકેજ જાહેર
કરવા બાબત.

ગુજરાત સરકાર
ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગ
ઠરાવ ક્રમાંક: હરઉ-૧૦૨૦૨૫-૪૪૨-ચ
સચિવાલય, ગાંધીનગર.

તા. 24 MAY 2025

વંચાણે લીધા:

(૧) ઉદ્યોગ કમિશનરશ્રીની કચેરીની તા.૦૮-૦૪-૨૦૨૫ની નોંધ.

આમુખ:

તાજેતરમાં હીરા ઉદ્યોગ ક્ષેત્રમાં આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાએ વિવિધ પરિબલોને કારણે ઉતાર-ચઢાવ જોવા મળેલ છે. જે અન્વયે ડાયમંડ એસોસિએશન, રત્ન કલાકારોની રજુઆતો તથા માન. સંસદ સભ્યશ્રીની ભલામણો અન્વયે અસરગ્રસ્ત રત્ન કલાકારો અને એકમોને યોગ્ય મદદ મળી શકે તથા સૂક્ષ્મ હીરાના એકમો પુનઃસ્થાપિત થઈ શકે તે માટે સહાય પેકેજ જાહેર કરવા અંગેની બાબત સરકારશ્રીની સક્રિય વિચારણા હેઠળ હતી.

ઠરાવ:

કાળજીપૂર્વકની વિચારણાને અંતે હીરા ઉદ્યોગ ક્ષેત્રમાં આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાએ વિવિધ પરિબલોને કારણે અસરગ્રસ્ત રત્ન કલાકારો અને એકમોને નીચે મુજબ સહાય આપવાનું ઠરાવવામાં આવે છે.

[A] રત્ન કલાકાર માટેની સહાયની જોગવાઈ:

A-1 રત્ન કલાકાર ની પાત્રતા:-

1. રત્નકલાકાર તા.૩૧/૦૩/૨૦૨૪ બાદ છૂટા થયેલ હોય અને આ પૂર્વે ઓછામાં ઓછા ત્રણ વર્ષ કોઈપણ હીરાના કારખાનામાં કામગીરી કરી હોવી જોઈએ અને તે હાલ હીરા ઉદ્યોગ ક્ષેત્રની રોજગારીથી વંચિત હોવો જોઈએ. આ બાબતના પુરાવા અરજ સાથે રજૂ કરવાના રહેશે.
2. રત્નકલાકારની ઉંમર ૨૧ વર્ષથી વધારે હોવી જોઈશે.

A-2 રત્નકલાકારોને સૂચિત સહાય:-

આંતરરાષ્ટ્રીય વિષમ પરિસ્થિતિઓના કારણે હીરા ઉદ્યોગ ક્ષેત્રની રોજગારીથી વંચિત થયેલ રત્ન કલાકારોના બાળકોને એક વર્ષ માટે ફીના ૧૦૦% લેખે પ્રતિ બાળક ભરવામાં આવેલ સ્કુલ ફી, મહત્તમ રૂ.૧૩,૫૦૦/- ની મર્યાદામાં.

A-3 અરજી કરવાનો સમયગાળો:-

ઉક્ત પેકેજ જાહેર થયા તારીખથી ૨ માસ સુધીમાં અસરગ્રસ્ત રત્નકલાકારે લગત જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્ર ખાતે અરજી કરવાની રહેશે.

A-4 રત્ન કલાકારે રજુ કરવાના થતાં આધાર-પૂરાવા:-

1. રત્ન કલાકાર હોવા અંગેનું જિલ્લા શ્રમ અધિકારીશ્રી/રોજગાર અધિકારીશ્રીનું પ્રમાણપત્ર/રત્ન કલાકારને ડાયમેંડ એશોસિએશન દ્વારા આપવામાં આવેલ ભલામણપત્ર.
2. રત્ન કલાકારના બાળકોના સ્કુલની ફી અંગેનું સ્કુલનું પ્રમાણપત્ર.

A-5 રત્ન કલાકારોને સહાય ચૂકવવાની પદ્ધતિ:

1. સ્કૂલ ફી DBT થી શાળાઓને શિક્ષણ વિભાગની પ્રવર્તમાન પદ્ધતિ મુજબ ચૂકવવાની રહેશે.
2. બાળક શાળામાં અભ્યાસ કરતા હોવાનું શાળાનું બોનાફાઇડ સર્ટીફિકેટ રજૂ કરવાનું રહેશે.
3. સદર સહાય શૈક્ષણિક વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬ના વર્ષ પૂરતી મર્યાદીત રહેશે.

[B] એકમ માટેની સહાયની જોગવાઈ:

B-1 એકમની પાત્રતા:-

1. સૂક્ષ્મ એકમો સહાયપાત્ર બનશે. (સૂક્ષ્મ એકમની વ્યાખ્યા- તા.૨૧.૦૩.૨૦૨૫ ના એમ.એસ.એમ.ઈ. મંત્રાલય, ભારત સરકારના નોટીફિકેશન ક્રમાંક એસ.ઓ. ૧૩૬૪(ઈ) અનુસાર, પ્લાન્ટ અને મશીનરીમાં રૂ. ૨.૫ કરોડ સુધીનું મુડીરોકાણ ધરાવતાં એકમો)
2. એકમ છેલ્લા ત્રણ વર્ષથી (નાણાકીય વર્ષ ૨૦૨૨-૨૩, ૨૦૨૩-૨૪ અને ૨૦૨૪-૨૫ દરમિયાન) હીરા ઉદ્યોગ સાથે સંકળાયેલા હોવા જોઈએ.
3. એકમના વીજ વપરાશમાં ગત વર્ષ ૨૦૨૩-૨૪ ની સાપેક્ષે ૨૫% અથવા તેથી વધુ ઘટાડો થયેલ હોવો જોઈએ. (Proxy for reduction in turnover)
4. એકમે તા.૩૧/૦૩/૨૦૨૫ પહેલા ઉદ્યમ રજિસ્ટ્રેશન મેળવેલ હોવું જોઈએ.

B-2 એકમને સૂચિત સહાય:-

1. સૂક્ષ્મ હીરાના એકમોને આ પેકેજ એકમે લીધેલ ટર્મલોન પૈકી મહત્તમ રૂ.૫.૦૦ (પાંચ) લાખની મુદ્દલ રકમ પર ભરેલ વ્યાજ સામે મહત્તમ ૯% ના ધોરણે ત્રણ વર્ષ માટેની વ્યાજ સહાય મળવાપાત્ર થશે. (તા. ૦૧/૦૭/૨૦૨૫ થી તા. ૩૦/૦૬/૨૦૨૮ સુધી) જો લોનનો સમયગાળો ત્રણ વર્ષ પહેલાં સમાપ્ત થતો હોય તો, લોન સમાપ્ત થયા બાદ વ્યાજ સહાય મળતી બંધ થશે.
2. ઇલેક્ટ્રીસિટી ડ્યુટી Exemption તા.૦૧/૦૭/૨૦૨૫ થી એક વર્ષ માટે.
  - 2.1 રાજ્ય સરકાર દ્વારા ગુજરાત ઇલેક્ટ્રીસિટી ડ્યુટી એક્ટની કલમ-૩(૩)(બી) અંતર્ગત ઇલેક્ટ્રીસિટી ડ્યુટી માફી આપતા પૂર્વે આ અંગેનું જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ કરવાનું રહેશે.

જાહેરનામું પ્રસિદ્ધ થયા તારીખથી આ અન્વયે લાભ મેળવવા ઇચ્છુક એકમોએ એક માસમાં અરજી કરવાની રહેશે.

B-3 અરજી કરવાનો સમયગાળો:

અસરગ્રસ્ત એકમે વ્યાજ સહાય માટે પેકેજ જાહેર થયા તારીખથી ૧ માસમાં લગત જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્ર ખાતે અરજી કરવાની રહેશે.

B-4 લાભાર્થી એકમે રજૂ કરવાના થતાં આધાર-પૂરાવા: -

1. ઉદ્યમ રજિસ્ટ્રેશન.
2. લોન મંજૂરી પત્ર.
3. એકમનું જીએસટી રજિસ્ટ્રેશન. (જો લાગુ પડતું હોય તો)
4. છેલ્લા ત્રણ નાણાંકીય વર્ષના એકમના ટર્ન ઓવરના સંલગ્ન આધાર-પૂરાવાઓ એટલે કે, છેલ્લા ત્રણ નાણાંકીય વર્ષના એકમનાં વીજ વપરાશના આંકડા તથા આધાર-પૂરાવા.

[C] મંજૂરીની પ્રક્રિયા:

C-1 જિલ્લા કક્ષાની મંજૂરી સમિતિ:-

(૧)	કલેક્ટરશ્રી	અધ્યક્ષશ્રી
(૨)	જિલ્લા શ્રમ અધિકારીશ્રી	સભ્યશ્રી
(૩)	જિલ્લા રોજગાર અધિકારીશ્રી	સભ્યશ્રી
(૪)	જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારીશ્રી	સભ્યશ્રી
(૫)	જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણ અધિકારીશ્રી	સભ્યશ્રી
(૬)	લીડ બેંકના ઓફીસરશ્રી	સભ્યશ્રી
(૭)	ડાયમંડ એશોસિએશનના પ્રતિનિધિશ્રી	સભ્યશ્રી
(૮)	જનરલ મેનેજરશ્રી, જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્ર	સભ્ય સચિવશ્રી

જિલ્લા કક્ષાની મંજૂરીની સમિતિની બેઠક દર મહિનામાં ઓછામાં ઓછી ૦૨ (બે) વાર મળવી જોઈશે.

[D] એકમને સહાય ચૂકવવાની પદ્ધતિ:

1. વ્યાજ સહાય DBT થી સરકારી બેંક/ સરકાર માન્ય બેંક અથવા સરકાર માન્ય નાણાકીય સંસ્થાને ચૂકવવાની રહેશે.
2. એકમે બેન્ક લોન અંગેના આધાર રજૂ કરવાના રહેશે.

[E] અરજી કરવાની પદ્ધતિ:

1. અસરગ્રસ્ત રત્નકલાકારોએ ઉક્ત પેકેજ જાહેર થયાના ૦૨ માસમાં લગત જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્ર ખાતે અરજી કરવાની રહેશે.

2. અસરગ્રસ્ત એકમોએ ઉક્ત પેકેજ જાહેર થયાના ૦૧ માસમાં લગત જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્ર ખાતે અરજી કરવાની રહેશે.
3. જરૂર જણાયે જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્ર આ અંગેની સ્કૂટિની સમિતિ બનાવી શકશે. જેમાં મંજૂરી સમિતિના સભ્યોની કચેરીના કર્મચારીઓનો સમાવેશ કરી શકાશે.
4. જિલ્લા કક્ષાની સમિતિ દ્વારા અરજીની ચકાસણી કર્યા બાદ ગુણદોષના આધારે મંજૂર કરવાની રહેશે.
5. અરજી મંજૂર થયેથી મંજૂરીની રકમ FIFO પદ્ધતિ અનુસાર ચૂકવવાની રહેશે.

[F] રત્નકલાકારોને Skill Upgradation અથવા Re Skilling કે જે રોજગારી મેળવવા જરૂરી હોય, તેનું શ્રમ અને રોજગાર વિભાગ મારફતે જિલ્લા ઉદ્યોગ કેન્દ્ર અને ડાયમંડ એસોસિએશનનાં સહકારમાં આયોજન કરવાનું રહેશે.

[G]નાણાકીય જોગવાઈ:

આ યોજના હેઠળનો ખર્ચ નીચેનાં બજેટ સદર હેઠળ કરવાનો રહેશે.

માંગણી નં.	૪૯
મુખ્ય સદર	૨૮૫૨-ઉદ્યોગ
પેટા મુખ્ય સદર	૮૦
ગૌણ સદર	૮૦૦-અન્ય ખર્ચ
પેટા સદર	૨૩, IND-4, ઔદ્યોગિક વિકાસ માટે સંસ્થાઓને સહાય

આ હુકમો આ વિભાગની સમાનાંકી ફાઈલ પર નાણા વિભાગની તા.૧૭/૦૪/૨૦૨૫ અને રાજ્ય સરકારશ્રીની તા.૨૩/૦૪/૨૦૨૫નાં રોજ મળેલ સંમતિ અન્વયે બહાર પાડવામાં આવે છે.

ગુજરાતનાં રાજ્યપાલશ્રીનાં હુકમથી અને તેમના નામે,

 (જે. ની. પટેલ)
 સંયુક્ત સચિવ (ઉદ્યોગ)
 ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગ

પ્રતિ,

૧. *માન. રાજ્યપાલશ્રીના સચિવશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય, રાજભવન, ગાંધીનગર.
૨. માન. મુખ્યમંત્રીશ્રીનાં અધિક મુખ્યસચિવશ્રી, માન. મુખ્ય મંત્રીશ્રીનું કાર્યલાય, સચિવાલય, ગાંધીનગર
૩. માન. કેબિનેટ મંત્રીશ્રીઓનાં (તમામ)/માન. રાજ્યકક્ષાનાં મંત્રીશ્રીઓનાં (તમામ) અંગત સચિવશ્રી, સચિવાલય, ગાંધીનગર
૪. અધિક મુખ્ય સચિવશ્રી, ઉર્જા અને પેટ્રોકેમિકલ્સ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.

૫. અધિક મુખ્ય સચિવશ્રી, શિક્ષણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
૬. અગ્ર સચિવશ્રી, નાણા વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
૭. અગ્ર સચિવશ્રી, ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
૮. અગ્ર સચિવશ્રી, શ્રમ અને રોજગાર વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
૯. અગ્ર સચિવશ્રી, સામાજિક ન્યાય અને અધિકારીતા વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
૧૦. અગ્ર સચિવશ્રી, શહેરી વિકાસ અને શહેરી ગૃહ નિર્માણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
૧૧. નિયામકશ્રી, રોજગાર અને તાલીમ, ગુજરાત રાજ્ય, ડો. જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર.
૧૨. કલેક્ટરશ્રી (તમામ)
૧૩. જનરલ મેનેજરશ્રી, જીદ્દા ઉદ્યોગ કેન્દ્ર (તમામ) (ઉદ્યોગ કમિશનરશ્રીની કચેરી મારફત)
૧૪. એકાઉન્ટન્ટ જનરલશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય, અમદાવાદ/ રાજકોટ.
૧૫. નિયામકશ્રી, હિસાબ અને તિજોરી અધિકારીશ્રી, ડો. જીવરાજ મહેતા ભવન, ગાંધીનગર.
૧૬. માહિતી નિયામકશ્રી, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર.
૧૭. નાણા સલાહકારશ્રી (ઉદ્યોગ) નાણા વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર.
૧૮. ખાતાના વડાઓ, ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગ.(તમામ)
૧૯. ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગની સર્વે શાખાઓ/નાણા શાખા(ઉદ્યોગ)સહિત.
૨૦. નિયામકશ્રી, ગ્રામ ટેકનોલોજી સંસ્થા, ગુજરાત રાજ્ય, ગાંધીનગર.
૨૧. શ્રમ આયુક્તશ્રી, ઉદ્યોગ ભવન,ગાંધીનગર.
૨૨. ઇન્ચાર્જશ્રી, કોમ્પ્યુટર સેલ, ઉદ્યોગ અને ખાણ વિભાગ, સચિવાલય, ગાંધીનગર. (વેબસાઈટ ઉપર મુકવાની વિનંતી સહ).

*પત્ર દ્વારા